

Jeg skal imidlertid standse mig selv for at gaa over til at gøre en lille personlig Bemærkning, der ganske vist i sig selv ikke er meget betydelig, men har nogen Betydning for mig personlig.

Den højtærede Landbrugsminister udtalte sig i sit indledende Foredrag gentagende om Landbokommissionens Mindretal; blandt andet udtalte han, at han havde foretrukket den af Mindretallet foreslaaede Størrelse for det Laan, der maatte gives, $\frac{9}{10}$ af Værdien. Man skulde herefter antage, at der kun var eet Mindretal i Landbokommissionen, og i hvert Fald, at der kun var et Mindretal, der havde stillet Forslag om at indskrænke Statstilskuddet til $\frac{9}{10}$; og denne Antagelse maatte yderligere bekræftes ved det ærede 12te kongevalgte Medlems (Sage) stærkt pointerede Tale til den højtærede Minister, fordi han havde fulgt det Mindretal, det ærede Medlem tilhørte. Nu er Faktum simpelthen det, at der fandtes to Mindretal i Kommissionen, og at begge, lige saa vel det, jeg repræsenterer, som det ærede 12te kongevalgte Medlem førte Ordet for, foreslaar at indskrænke Statslaamet til $\frac{9}{10}$. Jeg tror, at jeg har nogen Tøje til at hævde dette som et lille Mindretals Ret og overhovedet minde om dets Tilværelse i det hele taget. — En anden mere almindelig Bemærkning vil jeg gerne tillade mig at henstille til det ærede 2det Medlem for 8de Nr. (Olesen). Det ærede Medlem udtalte i sit Foredrag, at skønt han forud kendte Lovforslagets Stæbne, vilde han dog . . . etc. Her vil jeg til det ærede Medlem rette et nærliggende Spørgsmaal: Hvoraf ved det ærede Medlem, at dette Lovforslags Stæbne her i Tinget paa Forhaand er afgjort? Hvis det ærede Medlem tilhørte dette Tings Flertal og vidste, at det havde afgjort Forslagets Stæbne, ja, saa var der Mening i denne Udtalelse. Men da ingen af Delene er Tilfældet, maa man vel antage, at det kun er en pæn Talefigur til at vække Opmærksomhed, thi jeg, der tilhører Flertallet, ved i alt Fald intet om, at der er truffet nogen som helst Bestemmelse om Lovforslagets Stæbne. Tværtimod, jeg holder mig forpisset om, at dette Tings Flertal vil behandle dette Lovforslag med al den Alvor og al den Interesse, Sagen fortjener.

Endnu har jeg kun antydningssvis at udtale mig om de Punkter, paa hvilke jeg har næret andre Ansuelser om denne Sags rette Ordning, end dem, der indeholdes i det foreliggende Lovforslag og ligeledes i den høje Regerings Forslag og i Kommissionens Forslag. Af samme Hensyn, som jeg ofte har nævnt, ikke blot Tiden i Ojeblikket men

ogsaa hele det Tidspunkt, hvorpaa vi befinde os, tror jeg, det kan være tilstrækkelig at henvise til, at min Plan til at ordne denne Sag, findes i Betænkningen Pag. 79—89, og der er gjort udsørlig Rede for hele denne Sag. Jeg turde maaste tillade mig at henlede ærede Medlemmers, men ganske særlig det eventuelle Udvalgs Opmærksomhed derpaa. Jeg skal dog, skønt jeg antager, at selv paa det Tidspunkt, hvorpaa vi befinde os, ville ærede Medlemmer ikke unblade at gennemlæse denne meget tykke Betænkning, blot tillade mig i de forrest mulige Hovedtræk at skitsere min Plan. Den gaar ud paa, at man skulde holde sig til den Størrelse af Jordlodder, hvorefter hele Landbokommissionen blev enig. Jeg skal i Parentes bemærke, at det var det eneste, hvorefter der opnaaedes fuldstændig Enighed, og det foreskommer mig derfor, det vilde være saa meget underligere, om Tinget skulde omtalfatre det. Dernæst holdt jeg mig i min Plan til, at Statslaamet skulde være højest $\frac{9}{10}$ af Husmandsloddens Værdi. Endelig skulde der ogsaa straks ved den første Renteerlæggelse finde Afdrag Sted, i Stedet for, at det nu først skal finde Sted efter et længere Tidsrum, 5 Aar. Endvidere skulde Staten have fuld Rente, altsaa ingen Rentetab lide, og endelig skulde Kommunerne delvis drages med ind i Sagen ved at indstille til Laan, saa at de altsaa delvist maatte faa et vist pefunitært Ansvar, idet de skulde deltage med Staten i de Tab, der maatte lides gennem Laan, som de havde indstillet til at bevilges. Naar alt dette kom til Anvendelse, vil det let ses, at det ikke kunde blive nogen overordentlig dyr Foranstaltning for Staten. Men, vil man med Rette maaste spørge, hvorledes vil den da kunne gavne Arbejderne, og hertil kan jeg da svare, hvad man maaste i første Ojeblik vil finde umuligt, at efter den Plan vil Arbejderen af sit Hus ikke komme til at svare højere Afgift end efter de tre andre Forslag og maaste endda i visse Tilfælde lidt mindre. Staten bliver paa sin Side ganske anderledes sikret. Den lider intet Rentetab og faar sit Afdrag og kan kun komme til at tabe ganske enkelte Beløb, hvori Kommunen tager en vis Del. At Arbejderen ikke vil komme til at svare mere, end jeg har nævnt, vilde det kræve alt for lang Tid at godtgøre her ved Beregninger, og jeg skal derfor atter henvise Betænkningen til de Pagina, jeg har angivet. Det vil her med sikre Talstørrelser være godtgjort, naar man sammenholder det med den øvrige Kommissions Beregning, at saaledes forholder det sig. Under de Forhandlinger, der fandt Sted, efter at jeg havde indgivet min Plan til Landbokommiss-